

Rolnummer 2273
Arrest nr. 33/2002 van 6 februari 2002

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 674*bis*, § 4, van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door het Hof van Beroep te Bergen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en A. Arts, en de rechters P. Martens, R. Henneuse, E. De Groot, L. Lavrysen en J.-P. Snappe, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag

Bij arrest van 12 oktober 2001 in zake M. Dutroux, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 18 oktober 2001, heeft het Hof van Beroep te Bergen, kamer van inbeschuldigingstelling, het Hof gevraagd « of artikel 674bis, § 4, van het Gerechtelijk Wetboek, dat het een behoeftige beklaagde niet mogelijk maakt een verzoek om rechtsbijstand in te dienen betreffende de afgifte van een afschrift van de stukken uit het strafdossier dat hem betreft na een termijn van acht dagen vanaf de dagvaarding of oproeping, terwijl de niet-behoeftige beklaagde wel een afschrift van de stukken kan verkrijgen na de genoemde termijn van acht dagen, een discriminatie invoert en bijgevolg de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt ».

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil

M. Dutroux stelt hoger beroep in tegen een op 1 oktober 2001 door de raadkamer van de Rechtbank van eerste aanleg te Charleroi gewezen beschikking, waarbij het verzoek om rechtsbijstand onontvankelijk is verklaard om reden dat zijn verzoekschrift was ingediend na het verstrijken van de bij artikel 674bis, § 4, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalde termijn van acht dagen. Voor de kamer van inbeschuldigingstelling van het Hof van Beroep te Bergen betwist M. Dutroux de grondwettigheid van artikel 674bis, § 4, van het Gerechtelijk Wetboek. De kamer van inbeschuldigingstelling stelt vast dat het Arbitragehof hierover nog geen uitspraak heeft gedaan en dat het antwoord op die vraag noodzakelijk is om haar beslissing te wijzen, en stelt het Hof de voormelde vraag.

III. De rechtspleging voor het Hof

Bij beschikking van 18 oktober 2001 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Op 14 november 2001 hebben de rechters-verslaggevers P. Martens en L. Lavrysen, met toepassing van artikel 72, eerste lid, van de voormelde bijzondere wet, het Hof ervan in kennis gesteld dat zij ertoe zouden kunnen worden gebracht aan het Hof voor te stellen een arrest van onmiddellijk antwoord te wijzen.

Overeenkomstig artikel 72, tweede lid, van de organieke wet is van de conclusies van de rechters-verslaggevers aan de partijen in het bodemgeschil kennisgegeven bij op 16 november 2001 ter post aangetekende brieven.

Er is geen memorie met verantwoording ingediend.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

A.1. De rechters-verslaggevers hebben in hun conclusies, met toepassing van artikel 72 van de bijzondere wet van 6 januari 1989, te kennen gegeven dat zij ertoe zouden kunnen worden gebracht aan het Hof voor te stellen de prejudiciële vraag ontkennend te beantwoorden met een arrest van onmiddellijk antwoord.

A.2. Er is geen memorie met verantwoording ingediend.

- B -

B.1. Artikel 674*bis* werd in het Gerechtelijk Wetboek ingevoegd bij de wet van 7 januari 1998 « met betrekking tot de rechtsbijstand inzake de afgifte van afschriften van stukken uit het gerechtsdossier in strafzaken ».

B.2. De wetgever heeft niet geopteerd voor een systeem waarbij elke belanghebbende een kosteloze afgifte van de stukken uit het strafdossier kan verkrijgen maar voor een specifieke toepassing van de rechtsbijstand. Die wordt slechts toegekend bij beslissing van één van de in artikel 674*bis*, § 2, vermelde rechtscolleges, dat wil zeggen door het rechtscollege dat is belast met het onderzoek of de berechting van de strafzaak waarop de stukken waarvan een afschrift wordt gevraagd, betrekking hebben.

B.3. Aangezien de toekenning of de weigering van de rechtsbijstand aanleiding geeft tot een debat voor het rechtscollege dat de strafzaak behandelt en tot een beslissing van dat rechtscollege, vermocht de wetgever te vrezen dat het verzoek om rechtsbijstand, indien het op elk ogenblik zou kunnen worden ingediend, de strafvordering, waarvan hij de behandeling overigens wil versnellen, zou kunnen vertragen of verstoren (*Parl. St.*, Senaat, B.Z. 1995, 1-17/1, p. 6; 1-17/3, p. 5; 1-17/5, pp. 17, 18, 32, 57 tot 59; *Hand.*, Senaat, 19 december 1996, p. 2096). Hij heeft bijgevolg bepaald dat, naar gelang van het geval, het verzoek kan worden ingediend, uiterlijk op de eerste zitting van het onderzoeksgerecht (artikel 674*bis*, § 3, *in fine*), binnen acht dagen na de dagvaarding of de oproeping voor het vonnisgerecht (artikel 674*bis*, § 4, *in fine*) of uiterlijk de vijfde dag vóór de eerste zitting van het vonnisgerecht (artikel 674*bis*, § 5). Hij heeft bovendien bepaald dat een nieuw verzoek kan worden ingediend indien stukken later bij het dossier zijn gevoegd (artikel 674*bis*, § 8).

B.4. Die termijnvereisten worden slechts opgelegd aan de partij of aan de persoon die niet over de nodige inkomsten beschikt om de kosten van afschriften te betalen, en ze betreffen een procedure die uitsluitend betrekking heeft op de kosteloosheid waarom zij verzoeken. Die categorie van personen verschilt objectief van de categorie van personen die niet in de onmogelijkheid verkeren om de kosten van de kopies te betalen. Ten aanzien van laatstgenoemden bestaat niet het risico dat hun verzoek de strafvordering zou vertragen of verstoren. Het is dan ook redelijk verantwoord dat enkel van de personen die om rechtsbijstand hebben verzocht, gevraagd wordt dat verzoek binnen de bij wet bepaalde termijn in te dienen. Die maatregel is niet onevenredig ten aanzien van de beoogde doelstelling : de partij die het afschrift van het dossier kosteloos wenst te verkrijgen beschikt over een voldoende lange termijn om haar verzoek om rechtsbijstand in te dienen.

B.5. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 674*bis*, § 4, van het Gerechtelijk Wetboek schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet doordat het een beklaagde die niet over de nodige inkomsten beschikt om de kosten van een afschrift van de stukken van het dossier te betalen, niet toestaat een verzoek om rechtsbijstand in te dienen na een termijn van acht dagen te rekenen vanaf de dagvaarding of de oproeping.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 6 februari 2002.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Melchior